

Sygn. akt II CSK 835/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przy uczestnictwie Z. D., A. W., R. D.

i K. D.

o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie
z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt VII Ca 157/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawczyni P. sp. z o.o. z siedzibą w W. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 23 maja 2014 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że „istnieje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni art. 305² k.c., gdyż jego stosowanie budzi w praktyce poważne wątpliwości, a brak jest w dotychczasowym orzecznictwie jasnych wytycznych, co do jego stosowania w zakresie sposobu ustalania wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu”.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, różnią się od przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem prawny nie może być istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia jest problemem charakteryzującym się „nowością” i stanowić jednocześnie przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca obie przesłanki potraktowała zamiennie.

Odnosząc się do występowania w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne należy rozumieć problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r. IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje - w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych – rozbieżne oceny. Ponadto należy je przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 nie publ.).

Zagadnienie sformułowane przez skarżącą nie spełnia powyższych wymagań w odniesieniu do obu przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c. Problem stosowania art. 305² § 1 k.c. w zakresie sposobu ustalania wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu został rozstrzygnięty w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że wynagrodzenie należy się właścicielowi nieruchomości obciążonej za samo ustanowienie służebności, ma bowiem rekompensować ograniczenie w korzystaniu z niej, przy uwzględnieniu stopnia ingerencji w prawo własności i jest niezależne od poniesienia szkody. Jeżeli właściciel poniósł szkodę, powinien to udowodnić, a doznany uszczerbek majątkowy musi być wzięto pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego wynagrodzenia” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 r. IV CSK 56/12, nie publ. i powołane w nim orzecznictwo). W orzecznictwie wyjaśniono również relację między odszkodowaniem a wynagrodzeniem, przyjmując, że pojęcie wynagrodzenia jest szersze niż pojęcie odszkodowania. W razie powstania szkody fakt ten musi być brany pod uwagę przy określeniu wysokości należnego wynagrodzenia, choć samo wynagrodzenie należy się

właścicielowi nieruchomości obciążonej także wtedy, gdy żadnej szkody nie poniósł (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r. II CSK 401/11). Należy przy tym zaznaczyć, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyjaśnił – zgodnie z poglądami wyrażonymi w powołanych orzeczeniach Sądu Najwyższego – które z okoliczności uwzględnił przy wyliczeniu wynagrodzenia.

Drugi z problemów, wskazanych przez skarżącą, również został rozstrzygnięty w orzecznictwie. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2013 r. III CZP 101/12 (OSNC 2013 nr 7-8, poz. 88.) przyjęto, że roszczenie o ustanowienie służebności przesyłu przewidziane w art. 305² § 1 k.c. nie ulega przedawnieniu.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).